

A Magyar Nemzeti Bank 10/2021. (VII.1.) számú ajánlása

a fizetés-kezdeményezési, számlainformációs és kártyaalapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve az elektronikuspénzt – kibocsátási szolgáltatásokhoz kapcsolódó egyes kérdésekről

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a fizetés-kezdeményezési, számlainformációs és kártyaalapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve az elektronikuspénzt – kibocsátási szolgáltatásokhoz kapcsolódó egyes kérdésekkel kapcsolatban az MNB elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kidolgozása során figyelembevételre kerültek az (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az erős ügyfél-hitelesítésre, valamint a közös és biztonságos nyílt kommunikációs standardokra vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2017. november 27-i (EU) 2018/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: SCAr.), a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (a továbbiakban: Pft.), az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (a továbbiakban: Fszt.), valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) vonatkozó előírásai.

Az ajánlás elkészítése során a fentiekben említett jogszabályokon kívül figyelembevételre került továbbá az SCAr. 32. cikk (3) bekezdésében foglalt akadályokról szóló 2020. június 4-i EBA/OP/2020/10 számú európai bankhatósági vélemény (Opinion of the European Banking Authority on obstacles under Article 32(3) of the RTS on SCA and CSC), az Európai Bankhatóság honlapján publikált – jelen ajánlás szempontjából releváns – gyakori kérdések és az arra adott válaszok, valamint a fizetés-kezdeményezési és számlainformációs szolgáltatásokhoz kapcsolódó biztonságos kommunikációval kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2020. július 13-i vezetői körlevél (a továbbiakban: Vezetői körlevél).

Az ajánlás címzettjei a Posta Elszámloló Központot működtető intézmény, az MNB és a kincstár kivételével a Pft. 2. § 22. pontjában meghatározott azon pénzforgalmi szolgáltatók, amelyek Magyarország területén a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont a) és b) alpontjai szerinti fizetésiszámla-vezetési szolgáltatást (a továbbiakban: számlavezető pénzforgalmi szolgáltató), vagy azon pénzforgalmi szolgáltatók, akik kizárólag a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont e), g) és h) alpontjai szerinti kártyaalapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátási, fizetés-kezdeményezési, illetve számlainformációs szolgáltatást nyújtanak (a továbbiakban együtt: harmadik fél szolgáltató).

Az ügyfelek a Pft. 38/A. §, 38/B. § és 38/C. § szerint jogosultak harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatásait igénybe venni. A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró MNB kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az ügyfelek – különösen a fogyasztónak vagy mikrovállalkozásnak minősülő ügyfelek – jogai maradéktalanul érvényesüljenek, valamint arra, hogy az általa felügyelt intézmények minden esetben a jogszabályoknak megfelelően járnak el. Mindezek nyomán az MNB a hatósági eljárásai során a harmadik fél szolgáltatók és a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatók esetében vizsgálja – többek között – a harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatásaihoz kapcsolódó jogszabályi megfelelést. Az MNB a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek jogainak védelme, valamint a harmadik fél szolgáltatók által nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó jogalkalmazási gyakorlatának a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatókkal és a harmadik fél szolgáltatókkal történő megismertetése céljából jelen ajánlás közzétételét tartotta indokoltnak.

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások

teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

Eltérő rendelkezés hiányában az ajánlásban használt fogalmak az SCAr.-ben, a Hpt.-ben, az Fsz.-ben, a Pft.-ben, valamint a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendeletben (a továbbiakban: MNBr.) meghatározottak szerint értelmezendők.

III. A harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatása nyújtásának akadályozása

1. A harmadik fél szolgáltatók a Pft. 38/A. § (2) bekezdés c) pontjában, a 38/B. § (3) bekezdés b) pontjában és a 38/C. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt előírások alapján biztonságos adatátviteli kapcsolatban kötelesek állni a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatókkal. A számlavezető pénzforgalmi szolgáltatók a Pft. 38/B. § (4) bekezdés a) pontja, továbbá a 38/C. § (4) bekezdés a) pontja alapján szintén kötelesek biztonságos adatátviteli kapcsolatban állni a harmadik fél szolgáltatókkal. Abból a célból, hogy a Pft. által előírt biztonságos adatátviteli kapcsolat megvalósulhasson, az SCAr. 30. cikke alapján az online hozzáférhető fizetési számlát vezető pénzforgalmi szolgáltatóknak legalább egy hozzáférési interfészt kell létrehozniuk. Az SCAr. 31. cikke alapján a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatók a hozzáférési interfészt vagy célra rendelt interfész segítségével, vagy úgy kötelesek létrehozni, hogy engedélyezik a harmadik fél szolgáltatók számára azon interfészek igénybevételét, amelyeket a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a pénzforgalmi szolgáltatását igénybe vevőinek hitelesítésére és a velük való kommunikációra használnak. Az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerint azon számlavezető pénzforgalmi szolgáltatók, amelyek célra rendelt interfészt hoztak létre, kötelesek biztosítani, hogy ez az interfész ne akadályozza a fizetés-kezdeményszerzési és a számlainformációs szolgáltatások nyújtását, továbbá ugyanezen bekezdés második monda egy példálózó felsorolást ad azon tevékenységekről, amelyek akadályozásnak minősülnek. Ugyanakkor, mivel a felsorolás nem kimerítő, így azon egyéb esetek, amelyek az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése alkalmazásában szintén akadályozásnak minősülhetnek, a jogalkalmazás során esetről esetre kerülnek meghatározásra. Az MNB jelen ajánlásban ismerteti, hogy mely magatartásokat minősít akadályozásnak és ezért az azoktól való tartózkodást várja el a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóktól. Figyelemmel arra, hogy az ajánlás nem kimerítő jellegű meghatározását adja az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősülő magatartásoknak, így az MNB felügyeleti feladatkörében eljárva, az egyedi eset vizsgálata alapján, a jogszabályi előírások figyelembevételével egyéb magatartásokat is akadályozásnak minősíthet.

III. 1. Többszörös erős ügyfél-hitelesítés

2. A Pft. 55/C. § (1) bekezdése alapján a pénzforgalmi szolgáltató a Pft. 2. § 4a. pontjában meghatározott erős ügyfél-hitelesítést köteles alkalmazni, amikor a fizető fél online fér hozzá fizetési számlájához, elektronikus fizetési műveletet kezdeményez, valamint bármely műveletet olyan távoli csatornán keresztül hajt végre, ami fizetéssel kapcsolatos csalásokra és más visszaélésekre adhat módot. A Pft. 55/C. § (6) bekezdése értelmében a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató köteles biztosítani a fizetés-kezdeményszerzési vagy a számlainformációs szolgáltatást végző pénzforgalmi szolgáltató számára, hogy az megbízható hitelesítési eljárásaként hagyatkozhatson azon hitelesítési eljárásokra, amelyeket a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az ügyfele részére Pft. 55/C. §-sal összhangban biztosít. Mindezek nyomán harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatásainak igénybevétele során – a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató és a harmadik fél közötti eltérő megállapodás hiányában – a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató bonyolítja le – a Pft. és az SCAr. szabályainak figyelembevételével – az erős ügyfél-hitelesítést. Az MNB elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által lebonyolított erős ügyfél-hitelesítés ne álljon a szükségesnél több lépésből, ne kérjen szükségtelen vagy felesleges adatokat, valamint ne okozzon egyéb módon indokolatlan kellemetlenséget a harmadik fél szolgáltató pénzforgalmi szolgáltatásait igénybe vevő ügyfélnek, mint amit akkor tapasztal az ügyfél, amikor közvetlenül fér hozzá a fizetési számlájához vagy közvetlenül kezdeményez fizetési műveletet a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónál (a továbbiakban: többszörös erős ügyfél-hitelesítés). Az MNB véleménye szerint a fenti elvárásnak

meg nem felelően lebonyolított erős ügyfél-hitelesítés, az SCAr. 32. cikk (3) bekezdés szerinti akadályozásnak minősül.

3. A jelen ajánlás 2. pontja alkalmazásában többszörös erős ügyfél-hitelesítésnek minősül különösen, ha
 - a) a számlainformációs szolgáltatás igénybevétele során a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által lebonyolított erős ügyfél-hitelesítés több lépésből áll vagy egyéb indokolatlan kellemetlenséget okoz a felhasználó részére ahhoz képest, mint amilyen erős ügyfél-hitelesítési eljárást akkor tapasztal az ügyfél, amikor a közvetlenül a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatótól kérdezi le a számlainformációit,
 - b) a fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatás igénybevétele során a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató felé egy fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltatón keresztül kezdeménnyezett fizetési művelet nem egyetlen erős ügyfél-hitelesítéssel kerül lebonyolításra, amennyiben a harmadik fél szolgáltató minden szükséges adatot – beleértve a terhelendő fizetési számla pénzforgalmi jelzőszámát, IBAN-ját, vagy egyéb egyedi azonosítóját, például másodlagos számlaazonosítóját is – megadott,
 - c) a számlavezető arra való hivatkozással, hogy az általa biztosított megoldás (például internetbank vagy mobilbank) segítségével közvetlenül kezdeménnyezett fizetési műveletek esetében (például a fizetési számlához történő hozzáféréshez, majd a fizetési művelet kezdeménnyezéséhez kapcsolódóan) két különálló erős ügyfél-hitelesítést alkalmaz, több erős ügyfél-hitelesítést ír elő a fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltatón keresztül kezdeménnyezett fizetési műveletek esetében, mivel ezen két fizetési folyamat nem egyenértékű.
4. Nem minősül az SCAr. 32. cikk (3) bekezdés szerinti akadályozásnak, ha kellően megalapozott biztonsági okok miatt (például a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató megalapozottan csalásra, vagy egyéb visszaélésre gyanakszik) követeli meg a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a harmadik fél szolgáltatón keresztül kezdeménnyezett fizetési művelet esetén a többszörös erős ügyfél-hitelesítést. Az MNB elvárja, hogy a biztonsági okok miatti többszörös erős ügyfél-hitelesítés alkalmazását a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató megfelelő indokkal képes legyen alátámasztani.
5. Szintén nem minősül az SCAr. 32. cikk (3) bekezdés szerinti akadályozásnak minősülő, a jelen ajánlás 2. pontjában meghatározott többszörös erős ügyfél-hitelesítésnek, ha a fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatás igénybevétele során nem áll rendelkezésre minden, a fizetés kezdeménnyezéséhez szükséges adat (például a terhelendő fizetési számla száma), és emiatt a fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltató először a hiányzó adatot kérdezi le (első erős ügyfél-hitelesítés), majd ezt követően a fizetés művelet indításához szükséges összes adat segítségével kerül a fizetési megbízás megadásra (második erős ügyfél-hitelesítés).
6. Ugyancsak nem minősül az SCAr. 32. cikk (3) bekezdés szerinti akadályozásnak minősülő, a jelen ajánlás 2. pontjában meghatározott többszörös erős-ügyfél-hitelesítésnek, amennyiben a számlainformációs és a fizetés-kezdeménnyezési szolgáltatás együttes igénybevétele esetén – az SCAr. III. fejezetében szabályozott, erős ügyfél-hitelesítés alóli kivétel hiányában – két erős ügyfél-hitelesítés szükséges a Pft. 55/C. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően a fizetési számlaadatokhoz történő hozzáféréshez (első erős-ügyfél-hitelesítés) és a Pft. 55/C. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően a fizetési művelet kezdeménnyezéséhez (második erős ügyfél-hitelesítés).

III. 2. Az SCAr. 10. cikkében meghatározott kivétel alkalmazása (az ún. 90 napon belüli újra-hitelesítés)

7. A jelen ajánlás 2. pontjában ismertetetteknek megfelelően a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató köteles erős ügyfél-hitelesítést alkalmazni. Ugyanakkor az SCAr. III. Fejezete kimerítő felsorolást ad arra vonatkozóan, hogy mely esetekben tekinthet el a pénzforgalmi szolgáltató az erős ügyfél-hitelesítés alkalmazásától. Mindezek nyomán az SCAr. 10. cikk (1) bekezdése alapján a pénzforgalmi szolgáltatónak eltekinthet az erős ügyfél-hitelesítés alkalmazásától, amennyiben megfelel a SCAr. 2. cikkében meghatározott általános hitelesítési követelményeknek és az SCAr. 10. cikk. (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, valamint az ügyfél a következő információk egyikéhez vagy mindkettőhöz érzékeny fizetési adatok közzététele nélkül fér hozzá:

- a) egy vagy több megjelölt fizetési számla egyenlegéhez;

- b) az elmúlt 90 napban egy vagy több megjelölt fizetési számlán keresztül végrehajtott fizetési műveletekhez.
8. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, hogy a számlainformációs szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltató fizetési számlához történő hozzáférése esetén – függetlenül attól, hogy az SCAr. 36. cikk (5) bekezdés a) vagy b) pontja alapján történik a hozzáférés – a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató alkalmazza az SCAr. 10. cikkében említett kivételi szabályt. Mindazonáltal, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató – a saját kockázatkezelési keretrendszerének megfelelően – nem alkalmazza az SCAr. 10. cikkében említett kivételi szabályt, az nem tekinthető az SCAr. 32. cikk (3) bekezdésében említett akadályozásnak. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a Pft. 38/C. (4) bekezdés b) pontja alapján a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató köteles megkülönböztetéstől mentesen kezelni a számlainformációs szolgáltatás keretében továbbított adatkéréseket, kivéve, ha az eltérő módon kezelés objektíven indokolható. Mindez azt jelenti, hogy amennyiben a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az ügyfele által annak fizetési számlájához történő közvetlen hozzáférése esetén, vagyis például a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által biztosított mobilbanki vagy internetbanki hozzáférés során alkalmazza az SCAr. 10. cikkében említett kivételi szabályt, úgy számlainformációs szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltató általi hozzáférés esetében is ugyanígy kell eljárnia. Továbbá amennyiben az említett kivételi szabály alkalmazásra kerül egy számlainformációs szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltató esetében, úgy a többi számlainformációs szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltató esetében is alkalmaznia kell azt a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóknak. Mindezekről a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató kizárólag akkor térhet el, ha az eltérés objektíven indokolható, így például csalás vagy visszaélés alapos gyanúja áll fenn.

III. 3. A fizetési számla számának ügyfél általi megadásának kikényszerítése automatikus számlaválasztás helyett

9. Az MNB elvárja azon számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóktól, amelyek SCAr. 31. cikkének figyelembevételével célra rendelt interfészt hoznak létre, hogy ne követeljék meg ügyfeleiktől a fizetési számlájuk pénzforgalmi jelzőszámának vagy a fizetési számla azonosítására szolgáló az MNBr.-ben meghatározott egyéb egyedi azonosítójának manuálisan történő megadását a harmadik fél szolgáltató pénzforgalmi szolgáltatásának igénybevétele során. Az MNB ezen elvárásának meg nem felelően kialakított célra rendelt interfész alkalmazása az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.
10. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a harmadik fél szolgáltató szolgáltatására vonatkozó szerződés megkötését követő első, az ügyfél fizetési számláját vezető pénzforgalmi szolgáltatójával történő kapcsolat létesítése során (ún. onboarding folyamat esetében) az ügyfél azonosításához kizárólag az ügyfél személyes hitelesítési adatait (pl. internetbanki azonosítót) szükséges az ügyfélnek manuálisan megadnia, egyéb az MNBr.-ben meghatározott fizetési számla azonosítására szolgáló egyedi azonosítót – ide nem értve az MNBr. 2. § 12. pontja szerinti másodlagos számlaazonosítót – nem.
11. A számlavezető pénzforgalmi szolgáltató különböző megoldásokat alkalmazhat a pénzforgalmi jelzőszám vagy egyéb, az MNBr.-ben meghatározott fizetési számla azonosítására szolgáló egyedi azonosító manuális úton történő megadásának elkerülésére. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az ügyfél kifejezett hozzájárulása alapján a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató lehetővé teszi a számlainformációs szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltatók számára, hogy a célra rendelt interfészen keresztül lekérjék az ügyfél számlavezető pénzforgalmi szolgáltatója által vezetett összes fizetési számlájának listáját, lehetővé téve ezzel az ügyfél számára, hogy a harmadik fél szolgáltató által biztosított felületen válassza ki a fizetési számláját. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az előbbieken említett felületen a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató számára ismert valamennyi egyedi azonosítót megjeleníti, így különösen a pénzforgalmi jelzőszámot, IBAN-t, valamint a másodlagos számlaazonosítót. Ezt követően a harmadik fél szolgáltató külön kérést küldhet a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató részére az ügyfél által kiválasztott fizetési számlához való hozzáférés kapcsán a saját pénzforgalmi szolgáltatásának nyújtása céljából. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az előzőekben említett, a harmadik fél szolgáltató saját szolgáltatása nyomán alkalmazandó erős ügyfél-hitelesítés esetében a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató valamely, az SCAr. III. fejezetében említett kivételi szabályt alkalmaz.

12. Amennyiben a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a hozzáférési interfész kialakítása kapcsán átirányított vagy szétválasztott hitelesítési eljárásokat valósított meg, akkor az MNB szintén jó gyakorlatnak tartja, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató lehetővé teszi az ügyfél számára, hogy az erős ügyfél-hitelesítési eljárás során kiválassza a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által biztosított felületen a fizetési számlát. A számlavezető pénzforgalmi szolgáltató ezen megoldást olyan módon kell, hogy megvalósítsa, amely nem sérti a jelen ajánlás 8. pontjában kifejtett hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó előírásokat. Ennek megfelelően a hozzáférés nem lehet bonyolultabb, mint amikor az ügyfél közvetlenül fér hozzá a fizetési számlájához vagy közvetlenül kezdeményez fizetési műveletet a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónál. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha fizetés-kezdeményezési szolgáltatás esetében az ügyfél legördülő listáról, vagy más hasonló megoldás segítségével választhatja ki a terhelendő fizetési számlát. Az MNB jó gyakorlatnak tartja továbbá azt is, ha számlainformációs szolgáltatás igénybevétele esetében az ügyfél egy listából vagy más hasonló megoldás használatával választhatja ki azokat a fizetési számlákat, amelyek kapcsán számlainformációs szolgáltatást kíván igénybe venni.
13. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a fizetés-kezdeményezési szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltató nem adja át a terhelendő fizetési számla számát a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató részére, a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a fizetés-kezdeményezési szolgáltatást nyújtó pénzforgalmi szolgáltatót oly módon tájékoztassa a terhelendő fizetési számla pénzforgalmi jelzőszámáról, hogy a fizetési műveletet kezdeményező ügyfél a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által biztosított felületen választhassa ki a terhelendő fizetési számlát a Pft. 38/B. § (4) bekezdés b) pontjának és az SCAr. 36. cikk (1) bekezdés b) pontjának megfelelően. A jelen ajánlás a 11-13. pontjaiban meghatározott elvárásnak meg nem felelően kialakított célra rendelt interfész az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősülhet.
14. Az MNB elvárja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatótól, hogy amennyiben a fizetés kezdeményezéséhez szükséges összes adatot – ideértve a terhelendő fizetési számla számát vagy a számlainformációs szolgáltatás igénybevételevel érintett fizetési számla számát – átadta a részére a harmadik fél szolgáltató, úgy ne követelje meg az ügyféltől, hogy a terhelendő számla számát a részére még egy alkalommal megadja. Az ezen elvárásnak meg nem felelően kialakított célra rendelt interfész az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősülhet. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az (erős ügyfél-) hitelesítési eljárás részeként megjeleníti a fizetési számlát, amelynek tekintetében az ügyfél igénybe kívánja venni a harmadik fél szolgáltató által nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokat.

III. 4. További ügyfél-hozzájárulás megkövetelése

15. A Pft. 38/A. § (2) bekezdés a) pontja, 38/B. § (3) bekezdés g) pontja, valamint 38/C. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a harmadik fél szolgáltató a pénzforgalmi szolgáltatását az ügyfél – a harmadik fél szolgáltató részére megtett – kifejezett hozzájárulását követően nyújthatja. Figyelembe véve, hogy az ügyfelek jogosultak arra, hogy harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatását vegyék igénybe, valamint arra, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybevétele kapcsán a hozzájárulást a harmadik fél szolgáltató részére szükséges megadniuk, ezért a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóknak nem áll módjukban, hogy ezen hozzájárulásokat ellenőrizzék, illetve, hogy a harmadik fél szolgáltatók fizetési számlához történő hozzáféréseinek feltételeként szabják. Mindezek nyomán az MNB elvárja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóktól, hogy ne kérjenek addicionális jóváhagyást az ügyfelektől, ha azok harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatását akarják igénybe venni. Az MNB elvárja továbbá, hogy azon számlavezető pénzforgalmi szolgáltatók, amelyek célra rendelt interfészt hoztak létre, a célra rendelt interfészt úgy alakítsák ki, hogy annak használata során ne kerüljön bekérésre addicionális jóváhagyás (így különösen általános, előzetes jóváhagyás) a harmadik fél szolgáltató pénzforgalmi szolgáltatását igénybe venni kívánó ügyféltől. Az ezen pontban megfogalmazott elvárásoknak meg nem felelő célra rendelt interfész az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.
16. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató internetbanki, mobil banki vagy bármely hasonló felületén megtilthassa, hogy meghatározott harmadik fél szolgáltató vagy szolgáltatók hozzáférjenek egy, vagy több fizetési számlájához.

17. Ugyanakkor az MNB elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató tartózkodjon olyan informatikai megoldás kialakításától, amely keretében az előbbieken említett tiltás nem az ügyfél egyedi, kifejezett döntésén alapul, hanem a tiltást a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az ügyfél ilyen irányú kifejezett döntését megelőzően általánosan alkalmazza, valamint ezen tiltást az ügyfélnek előbb kell feloldania annak érdekében, hogy harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatásait igénybe tudja venni. Az ezen elvárásnak meg nem felelően kialakított informatikai megoldás az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.

III. 5. A harmadik fél szolgáltatók kiegészítő regisztrációja

18. Az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozás körébe tartozhat többek között ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az Fsz. és a Hpt., vagy a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv egyéb tagállami implementációjában előírt, engedélyezésre és bejelentésre vonatkozó előírásain túlmenően további engedélyt vagy regisztrációt követel meg a harmadik fél szolgáltatótól. Mindezek nyomán az MNB elvárja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatótól, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására tevékenységi engedéllyel rendelkező vagy nyilvántartásba vett – és ezért az SCAr. 34. cikkének megfelelő tanúsítvánnyal rendelkező – harmadik fél szolgáltatótól ne követeljen meg további regisztrációt, valamint a jogszabályban elő nem írt regisztráció hiánya miatt ne tagadja meg a harmadik fél szolgáltatóktól a fizetési számlához történő hozzáférést. Az MNB véleménye szerint az előzőekben megfogalmazott elvárásnak meg nem felelően kialakított gyakorlat az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.
19. Azonban bizonyos regisztrációs folyamatokra technikai okok miatt szükség lehet a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóval való biztonságos kommunikáció érdekében, anélkül, hogy ez szükségszerűen akadályt jelentene. Addicionális regisztrációra szükség lehet például a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató mobilalkalmazásában elvégzett erős ügyfél-hitelesítést követően egy harmadik fél szolgáltató által működtetett mobil alkalmazásba történő automatikus visszairányítás esetében. Az említett regisztráció nem minősül az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak akkor, ha az technikailag feltétlenül szükséges a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóval való biztonságos kommunikációhoz, kellő időben, de legkésőbb a következő munkanap végéig feldolgozásra kerül és nem okoz indokolatlan kellemetlenséget az ügyfél számára.
20. A nem kötelező jellegű vagy a harmadik fél szolgáltató és a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató közötti megállapodás alapján történő addicionális regisztráció sem minősül az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak.

III. 6. A számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által biztosított hitelesítési eljárások

21. A jelen ajánlás 2. pontjában említettek, továbbá az SCAr. 30. cikk (2) bekezdésének előírásai alapján az MNB elvárja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóktól, hogy az SCAr. 30. cikk (1) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően úgy alakítsák ki a hozzáférési interfészeket, hogy azok biztosítsák a harmadik fél szolgáltatók számára a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által végzett erős ügyfél-hitelesítésre történő hagyatkozást. Az MNB elvárja továbbá, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a fizetési számlához harmadik fél szolgáltatón keresztül történő hozzáférés esetén is támogassa mindazon hitelesítési eljárásokat (például az átirányításon, a szétkapcsoláson, beágyazáson vagy ezek kombinációján alapuló megoldásokat), mint amelyeket az ügyfél akkor érhet el, amikor közvetlenül fér hozzá a fizetési számlájához vagy közvetlenül kezdeményez fizetési műveletet a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatójánál. Így például, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató biometrikus azonosítást is lehetővé tesz az ügyfél számára, amikor az ügyfél közvetlenül fér hozzá a fizetési számlájához vagy közvetlenül kezdeményez fizetési műveletet, akkor a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónak biztosítania kell, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás harmadik fél szolgáltatón keresztül, közvetetten történő igénybevétele esetén is igénybe vehesse a biometrikus azonosítást az ügyfél. Az előzőekben megfogalmazott elvárásnak meg nem felelően kialakított hitelesítési megoldás az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.

22. Az MNB elvárja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóktól, hogy azok ne alkalmazzanak szükségtelen vagy felesleges lépéseket és homályos vagy elbátortalanító nyelvezet a hitelesítés során, amely közvetlenül vagy közvetve eltántorítaná az ügyfeleket a harmadik fél szolgáltatók pénzforgalmi szolgáltatásainak igénybevételétől. Az előzőekben megfogalmazott elvárásnak meg nem felelően kialakított hitelesítési megoldás az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.

III. 7. Egyéb elvárások az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése alkalmazásában

23. A Pft. 38/B. § (2) bekezdése, valamint a Pft. 38/C. § (2) bekezdése alapján a számlainformációs, valamint a fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatás igénybevételének nem lehet feltétele, hogy szerződéses jogviszony álljon fenn a harmadik fél szolgáltató és a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató között.
24. Az MNB a Pft. 38/B. § (2) bekezdésére, valamint a Pft. 38/C. § (2) bekezdésére tekintettel elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató ne számítsen fel semmilyen díjat, költséget vagy ne határozzon meg semmilyen egyéb fizetési kötelezettséget az általa biztosított célra rendelt interfész használatáért a számlainformációs, valamint a fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatást nyújtó harmadik fél szolgáltató terhére. Ez alóli kivétel, ha a két pénzforgalmi szolgáltató között a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által nyújtott a célra rendelt interfész használatán túli, addicionális szolgáltatásra vonatkozóan jött létre megállapodás, mert ahhoz kapcsolódóan a felek szabadon megállapodhatnak a harmadik fél szolgáltatót terhelő díjról, költségről és egyéb fizetési kötelezettségről.
25. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a Pft. 38/B. § (4) bekezdés c) pontja szerinti, fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatást végző pénzforgalmi szolgáltatótól beérkező fizetési megbízásokat, valamint a Pft. 38/C. § (4) bekezdés b) pontja szerinti számlainformációs szolgáltatást végző pénzforgalmi szolgáltatótól beérkező adatkéréseket a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónak megkülönböztetés mentesen kell kezelnie. Tehát a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató hasonlóan kezel minden adatkérést vagy fizetési megbízást ahhoz, mintha ezeket közvetlenül a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató részére adták volna meg, kivéve, ha az eltérő kezelés objektíven indokolható. Így pl. nem minősül objektíven indokolható különbségtelenek, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az erős ügyfél-hitelesítés során az ügyfél részére megküldött SMS üzenetért magasabb díjat számít fel akkor, ha a fizetési megbízás megadása, vagy a fizetési számla adataihoz történő hozzáférés harmadik fél szolgáltatón keresztül történik.
26. Az SCAr. 30. cikkének (4) bekezdése előírja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatók számára, hogy – sürgős helyzetek kivételével – az interfészük technikai specifikációjának bármely változását előzetesen a lehető leghamarabb, de legalább 3 hónappal a változás végrehajtása előtt a tevékenységi engedéllyel rendelkező vagy nyilvántartásba vett pénzforgalmi szolgáltatók rendelkezésére bocsássák. Az MNB elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által biztosított célra rendelt interfészen az SCAr. 30. cikk (4) bekezdése szerinti sürgős helyzetre tekintettel történő változtatás ne eredményezze azt, hogy a harmadik fél szolgáltatók indokolatlanul hosszú ideig ne nyújthassák a pénzforgalmi szolgáltatásaikat. Mindezek okán amennyiben a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a sürgős helyzetre való hivatkozással az indokoltnál gyakrabban vagy megalapozatlanul él, így különösen, ha a technikai specifikáció megváltoztatása észszerűtlenül gyakori, illetve a hibajavítás a technikailag szükségesnél tovább tart, az az SCAr. 32. cikk (3) bekezdése szerinti akadályozásnak minősül.
27. A számlavezető pénzforgalmi szolgáltató feladata a hozzáférési interfésszel kapcsolatos váratlan események (pl.: incidensek, az MNB részére bejelentett funkcionális hibák) során a harmadik fél szolgáltatók támogatása, mert váratlan események alkalmával az SCAr. 36. cikk (2) bekezdése szerinti értesítés, továbbá az SCAr. 33. cikk (4) bekezdésének megfelelően a hitelesítés és kommunikáció folyamatoságának biztosítása a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató feladata. Ebből, továbbá az SCAr. 33. cikk (2) bekezdéséből következően a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató kötelezettsége a megfelelő helyettesítő megoldás harmadik fél szolgáltató általi alkalmazhatóságának biztosítása, amelynek megfelelően a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató feladata és érdeke egyben, hogy a váratlan események elhárításával mielőbb biztosítsa a hozzáférési interfész ismételt elérhetőségét.

Ennek megfelelően az MNB akadályozásnak tekinti, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a hozzáférési interfésszel kapcsolatos váratlan esemény bekövetkezésekor:

- a) nem értesíti erről haladéktalanul a hozzáférési interfészt használó harmadik fél szolgáltatót;
- b) a mentesség esetét kivéve nem biztosítja a tartalékmechanizmus igénybevételét a technikailag lehető leggyorsabb módon;
- c) nem biztosítja a hozzáférési interfész mielőbbi ismételt elérhetőségét.

28. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató folyamatosan figyelemmel kíséri az SCAr. 34. cikk (1) bekezdésében előírt tanúsítványok érvényességét, valamint az SCAr. 34. cikk (3) bekezdésében meghatározott specifikus attribútumok tartalmát. Az MNB elvárja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatótól, hogy ha bármilyen módosulás következik be az SCAr. 34. cikk (1) bekezdésében meghatározott tanúsítványban (pl. az visszavonásra kerül), vagy az SCAr. 34. cikk (3) bekezdésében említett specifikus attribútumokban (pl. megváltozik a harmadik fél szolgáltató szerepköre), úgy ezen változásokkal összhangban eszközölje saját informatikai rendszerében a szükséges módosításokat a technikailag lehetséges legrövidebb időn belül. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által biztosított tesztkörnyezethez történő hozzáféréshez a harmadik fél szolgáltatók önálírt (ún. self signed) tanúsítványait is elfogadja a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató.

IV. A biztonságos adatátviteli kapcsolaton keresztüli adatátadás felfüggesztése

29. A jelen ajánlás 1. pontjában ismertetettek szerint a harmadik fél szolgáltató és a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató biztonságos adatátviteli kapcsolatban áll egymással. Az MNB elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a Pft. 39/A. § (1) bekezdésében meghatározott indokok alapján tagadja meg a harmadik fél szolgáltatóknak a fizetési számlákhoz való hozzáférést, vagyis kizárólag abban az esetben, ha

- a) a harmadik fél szolgáltató általi hozzáférés során
 - i. jóvá nem hagyott fizetési művelet kezdeményezése vagy
 - ii. csalárd módon történő hozzáférés történik,
- b) a hozzáférés megtagadása objektíven indokolható és
- c) kellően bizonyított okon alapul.

Mivel a Pft. ezen oklistája kimerítő jellegű, annak köre a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által nem bővíthető abban az esetben sem, ha a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a harmadik fél szolgáltató általi hozzáféréssel kapcsolatos hibát akár maga észleli, vagy arról más útján értesül. Ez alapján az MNB elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a Pft. 39/A. § (1) bekezdése alapján az előbbi a) alpont szerinti esetekben csak akkor tagadja meg a harmadik fél szolgáltató általi hozzáférést, ha a megtagadás oka objektíven indokolható és kellően bizonyított. Amellett, hogy a Pft. kimerítő felsorolást ad a hozzáférés megtagadásának pénzforgalmi szempontú indokairól, az MNB álláspontja szerint a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató jogosult további, nem pénzforgalmi tárgyú jogszabálynak [pl. a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (GDPR), vagy a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.), stb.] való megfelelés érdekében korlátozni a harmadik fél szolgáltatók fizetési számlához való hozzáférést. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a harmadik fél szolgáltató hozzáféréseinek felfüggesztése egyéb, nem pénzforgalmi tárgyú jogszabályok előírásainak számlavezető pénzforgalmi szolgáltató általi betartása miatt válik szükségessé, úgy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a Pft. 39/A. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazza. Ugyanakkor az MNB felhívja a figyelmet arra is, hogy ha egy harmadik fél szolgáltatónál súlyosabb működési vagy biztonsági esemény következik be, úgy azt a harmadik fél szolgáltatónak a P64 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás keretében jelentenie kell az MNB felé, majd a prudens működést mihamarabb helyre kell állítania, amely helyreállítást dokumentáltan és utólag nyomon követhetően kell elvégeznie.

30. Az MNB elvárja, hogy a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató a harmadik fél szolgáltató olyan tartalmú tájékoztatását követően, hogy a hozzáférés megtagadásának indoka már nem áll fenn, akkor amint a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató számára technikailag lehetséges haladéktalanul, de legkésőbb a tájékoztatást követő munkanap végétől ismételten biztosítsa a felfüggesztéssel érintett harmadik fél szolgáltató hozzáférést a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató által vezetett fizetési számlához. Amennyiben a harmadik fél szolgáltató tájékoztatása ellenére a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató általi felfüggesztés oka mégsem került megszüntetésre, vagy az nem megfelelő, akkor a harmadik fél szolgáltató hozzáférése a jelen ajánlás 29. pontjának megfelelően ismételten korlátozható.
31. Ugyanakkor az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a hozzáférés megtagadása esetén – függetlenül attól, hogy ezt a Pft. 39/A. § (1) bekezdésében meghatározott oklista, vagy egyéb, nem pénzforgalmi jogszabályi rendelkezés alapján teszi – a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónak a Pft. 39/A. § (2) – (5) bekezdéseiben foglaltak szerint kell eljárnia. Ennek megfelelően mind az MNB-t¹, mind pedig – a Pft. 39/A. § (3) bekezdésében szabályozott kivétellel – az érintett számlavezetett ügyfeleket tájékoztatnia kell a hozzáférés megtagadásáról.

V. Záró rendelkezések

32. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
33. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
34. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a jelen ajánlásban foglaltakat is alkalmazza az SCAr. 33. cikkének (4) bekezdésében előírt tartalékmechanizmus létrehozása alóli mentesítésre irányuló, SCAr. 33. cikkének (6) bekezdése szerinti hatósági eljárása során.
35. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
36. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2021. augusztus 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
37. Az MNB a Vezetői körlevelet 2021. augusztus 1-jei hatállyal visszavonja.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

¹ A számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónak az MNB-t a P66 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás útján kell tájékoztatnia.